

KAINA:

Metams 5 r., pusmečiui 2 r.
60 k., 3 mėnesiams 1 r. 30
kap., 1 mėnesiui 45 k.

UŽSIENIUOSE:
metams 9 rb., 9 mėnesiams
6 rb. 80 k., 6 mėnesiams
(pusmečiui) 4 rb. 60 k.; 3
mėnesiams 2 rb. 35 k.; 1
mėnesiui 80 kap.

SKELBIMAI:
Petito eilė (4 skiltys) prieš
tekstą 60 k., po teksto 30 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieškantiems: eilė
10 k.—Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 10 k.

REDAKCIJOS
ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saperų g-lė.
n. 9. b. 9. Telef.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. dieną
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
5 kap.

Metai II.

Petrapilis. Gegužės 29 d. 1916 m.

№ 41 (70).

Skaitykite ir platinkite

„Lietuvių Balsą“.

„Lietuvių Balso“ kaina: nuo Birželio mėn. 1 dienos
ligi metų galo —

RUSUOSE: 3 rub.

UŽSIENIUOSE: 5 rub. 50 kap.

Skelbimų kaina: Petito (smulkaus rašto) (eilutei prieš tekstą 60 kap., po
teksto 30 kap.,
Giminių ieškantiems: eilė 10 kap., arba už žodį 4 kap.
Amerikoje: prieš tekstą 50 centų, po teksto 25 centai; giminių ieškan-
tiems eilė 10 centų, arba už žodį po 4 centus.

„Lietuvių Balsas“ eina į Ameriką, Angliją, Italiją,
Daniją, Šveicariją, Švediją ir k.

Pinigus iš paminėtų valstybių prenumeratai, skelbimams ir giminėms šel-
pti gauname čekais ir k.

994—2

Pabėgėlių rašomasis ir žinių teikiamasis Biuras

prie Centralinio Lietuvių Komiteto dėl karo nukentėjusiems šelpti

pradėjo darbuoties nuo 1915 m. rugp. 25 d.

Biuras rašo visus lietuvių, išsiblaškusius po Rusiją, renka ži-
nias apie jų padėjimą, padeda susisiekti kiti giminėms, pažį-
stamiems ir kaimynams; teikia visokių pabėgėliams reikalingų žinių
ir duoda žodžių ir raštu teisės ir kitokių patarimų.

Biuro adresas: Petrograd, Baskov per. 29, b. 2, tel. 652—02.

Tramvajai vaikščioja šie №№ 4, 6, 16, 17, 24.

Biuro vedėjas advok. Kazys Šalkauskis.

1039—I

T a m b o v e

„Žiburio“ Mergaičių gimnazijon stojamieji egzaminai

bus nuo birželio 7 iki 10 d. (s. k.) ir rugpiučio m. nuo
7 iki 13 d. (s. k.) į prieklasį ir visas šešes klases. Pro-
gramas—valstybinių mokyklų.

Lietuvių kalbos programą—žiūr. pranešimą idėtą „Lietuvių
Balso“ № 32 arba „Vado“ № 6.

Iš kitų gimnazijų mokinės priimamos be egzaminų.

Reikalingieji dokumentai: tėvų arba globėjų prašymas; metrikai—kas turi; mokslo
ir doros paliūdimas.

Negalinčioms užsimokėti — laikymas ir mokslas dovanai.

Adresas: г. ТАМБОВЪ, Александровская 62, Заведующему Литов-
ской Женской Гимназией.

1043—3

Rankų darbų ir vaikų prieglaudų prižiūrėjimo kursai VORONEŽE.

Birželio 1 d. mergaitėms prasidės rankų darbų ir vaikų
prieglaudų prižiūrėjimo-vedimo kursai.

Norinčios stoti į šiuos kursus, teisreikią norą ir pra-
neša apie savo išsilavinimą, paduodamos savo adresus su
elgimosi liūdymais Centralinio Lietuvių Komiteto įgaliotiniui
Kanauninkui Olšauskiui, Voronežas, Mažoji Dvorianskaja
g-vė Nr. 21.

Pranešusios adresus kiekviena gaus atskirai kvietimą.

Lietuvių Draugijos įgaliotinis Kanauninkas OLŠAUSKIS.

1000—1

Reikalingi

dori, apsukrūs ir gabūs vaikai nuo 12—16 metų

„Lietuvių Balsui“ platinti Petrapilyje.

Ateinant pasitarti dėl sąlygų, reikia turėti rekomenda-
cija, arba nors tėvų pasportas. (Vaikai pageidaujama iš
vietinių gyventojų). Užsidirbti gali 40—60 rb. per mėnesį.

Kreiptis į „Lietuvių Balso“ Redakciją ir Administra-
ciją. Sapernyj per. № 9 but. 9. 1042—I

Voroneže, „Saulės“ kursuose

Birželio 1 d. bus pradėtos naujos jaunikaikių ir mergai-
čių, norinčių liaudies mokytojų teises įgyti, kuopos pamokos.

Norintieji naujosios kuopos pamokomis pasinaudoti

turi turėti 4—5 klasių didumo mokslą ir išreikšti savo norą, paduodami savo
adresus ir atsiųsdami mokslo ir elgimosi liūdymus Centralinio Lietuvių Dr-jos
Komiteto įgaliotiniui Kanauninkui Olšauskiui: Voronež gub., Malaja Dvorianskaja
ul. Nr. 21. Kiekvienas gaus atskirą pakvietimą.

„Saulės“ Draugijos pirmininkas

Kan. K. Olšauskis.

909—2

Lietuvių bendrojo lavinimo

rengiamuosiuose kursuose birželio 1 d. bus sudaryta
tam tikra grupė norintiesiems prisiruošti prie liaudies mo-
kytojų egzaminų.

KURSAS TRUKS 3 MĖNESIUS.

Į grupę bus priimami tie, kurie moka nemažiau, kaip vidurinės mokyklos
3-jų klasių kursą.

Kas nori įstoti į kursus, tepaduoda prašymą kursų vedėjui A. Purėnui:
Petrograd, Baskov per. Nr. 29.

Kursuose mokslas bus ir vasaros metu. Naujai sto-
jančiųjų prašymai priimami lig birželio 5 d.

1056—3

„Lietuvių Balso“ skaitytojams.

Gegužės 7 d. „Lietuvių Balso“ Redakcija ir Administracija
IŠSIKĖLĖ Į KITĄ BUTĄ.

Tat pradėdant NUO GEGUŽĖS 7 DIENOS PRAŠOME visus laiškus, rankraščius, pinigus ir
apskritai visa siųsti „Lietuvių Balso“ Redakcijai arba Administracijai nebe Petrograd, Baskov
per. 29, bet nauju adresu: PETROGRAD, SAPERNYJ per. 9, kv. 9. „Lietuvių Balso“ Redakcija
(arba Administracija). 1

Anglijos LONDONE

„Lietuvių Balso“

pirtis galima pas p. J. NAUJOKAI-
TĮ Nr. 47 Planet Str., Commercial
Road, East.

Jaroslavyje

„Lietuvių Balsui“ prenumeratą ir
skelbimus priima Lietuvių Komiteto
raštvėdys A. Mikoliūnas Пoma-
новская 44.

1055—2

Amerikoje BALTIMORĖJE

„Lietuvių Balso“

pirtis galima p. A. RAMUŠKOS
k n y g y n e 514 v. Saratoga st.

940—3

Vargoninkas

vedęs ieškau vietos.

Galiu vesti chorą ir raštinę. Krei-
pties: „Lietuvių Balso“ Admini-
stracijon, Petrapilis, Saperų g-lė,
№ 9 b. 9.

1046—I

Petrapolis, gegužės 29 d.

Gegužės 22 d. buvo Petrapičio Lietuvos Draugijos del karo nukentėjusiems šelpiti nepaprastas Visuotinis Susirinkimas. Jam buvo skirta programa—išklausti pirmininko pranešimo apie Draugijos stovį ir išrinkti Draugijos Komitetui tris kandidatus ir tris Revizijos Komisijos narius į atsisakiusių senųjų narių vietas. Be to, sumanymams ir įvairiems iškilusiems klausimams apsvaistyti buvo įstatytas einamųjų reikalų punktas.

„Naujosios Lietuvos“ redakcija, leisdamas susirinkimo dienos numerį, įdėjo Valstiečių Dėdės įžengiamąjį straipsnį „Būkim sargyboje“, kuriame pranešė skaitytojams, kad bus visuotinis susirinkimas, ir priminė, kad Draugijos Komitetas sustatęs tokią susirinkimo programą, iš kurios esą aiškiai matyti kad „visuotinis susirinkimas norima paversti tik aparatu, kuris išrinktą keletą žmonių į Komitetą ir Revizijos Komisiją“. Pamačiusi tai „Naujosios Lietuvos“ redakcija su Valstiečių Dėde ir šaukia „būkim sargyboje!“ Kad šaukimas nepasirodytų tuščias, priminta buvusi sausio mėnesyje visuotinis susirinkimas: „būtinai reikalinga prisiminti tą ryškų, tiesiog neužmirštiną paveikslą, kurį praėjusiam visuotiniame Draugijos susirinkime turėjome progos matyti. Prisiminkime, koks blogiausio paminėjimo buvo vertas tasai susirinkimas ir kodel“. Toliau išskaitomi visi atsitikimai ir dalykai del kurių anas vis. susirinkimas buvęs „blogiausio paminėjimo vertas“.

Paskaičius tokią „invitatoriją“, tokių paraginimų ir priminimų, jau iš anksto galima buvo numanyti, kas bus pačiame susirinkime.

Draugijos pirmininkui kun. atst. Laukaičiui papasakojus apie Draugijos ir jos įstaigų stovį šiuo metu, tuojai prasidėjo eilė priekaištų Komitetui. Priekabė buvo, kad Komitetas ir šiam susirinkimui nepristatęs Revizijos Komisijos patvirtintos apyskaitos. Kada Komitetas paaiškino, jog apyskaita lig balandžio 30 d. pabaigta ir visai sutvarkyta, tik Revi-

zijos Komisijos negalėjo būti patvirtinta del tos prastos priežasties, kad R. Kom. nariai jau buvo atsisakę nuo savo pareigų, tokio paaiškinimo protestantams neužteko. Jie, turėdami priekabę, nenorėjo nuo jos atsisakyti; tad ir buvo girdėti vis tie patys priekaištai apie netvarką, apie tai, kad nesą pateisinamųjų dokumentų; buvo girdėti minint net „zlouptreblenija“, kaip vienas išsitarė. Kada buvo priminta, jog tie priekaištai niekuo neparemti, vienas protestantas adv. G. L., išsitraukęs Reviz. Komisijos rašytą jam laišką, parodė dokumentais išrodyti, kad jį priekaištai netuštų, kad ir R. Kom. patvirtinanti, jog Komitete trūksta pateisinamųjų dokumentų.

Bet pasirodė, kad visi tie raštai rašyti pernai prieš Kalėdas arba apie Naujus Metus, vadinasi dar prieš aną pirmąjį visuotinį susirinkimą, per kurį tikrai buvo parodyta, daugeliui išlaidų yra netikusių dokumentų. Bet kaip yra dabar, po anų visuotinio susirinkimo nurodymų, nieks iš protestantų neparodė Komiteto knygų netvarkos. Komitetas paaiškino, kad Komiteto buhalterija dabar yra tvarkoje. Tam patvirtinti priminė vyriausybės padarytą reviziją. Biurokratų (miesto viršininko) įgaliotas valdininkas biurokratų, kurie dabar uostinėdami ieško priekabių prie visuomenės, ypač dar tautinių organizacijų, kad būtų progos jas užgnaužti, visa rado tvarkoje ir negalėjo prikišti. Žinoma, biurokratų valdininkas negali pakeisti savo visuomeninės revizijos, bet vis dėlto, jei jis rado visa tvarkoje, tai matyti, kad bent „zlouptreblenijų“ nėra.

Kada Visuot. Susirinkimas pastebėjo tą tam tikros grupės tendenciją ir, matydamas, kad ginčai gali užsistėti be galo ilgai, nutarė pabaigti kalbėtojų sąrašą ir sutrumpinti kalbas lig 3-jų minučių, grupei atsirado dar viena priekabė daryti visokių priekaiščių Komitetui. Čia nesi-gailėta neleistinų įsitarimų apie Komitetą ir net apie patį Vis. Susirinkimą. Ir sutrumpinus kalbas susirinkimas užsėdęs toli už pusnakčio.

Iš viso pasiruošimo susirinkimui, iš elgimosi per susirinkimą, kad bu-

mės darbo, ūkio pramonės ir miško ūkio produktų eksportas ir didelės pramonės šalis. Tuo tarpu iš pastarųjų augs industrialinės pramonės prekių importas del trūkumo Lietuvoje mineralinių turty. Galenterijos ir bakaliijos importas augs mažesniu laipsniu, nes krašto pramonė šioje srityje turi ateinančiam laikui didesnę perspektyvą. Todel Lietuva pasiliks visuomet eksporto bei importo lygsvaros kraštu, laikydamas ekonominius santykius, ypač su pramoningomis šalimis. Agrarinių santykių sutvarkymas ir pramonės plėtojimas sulaikys ėjimą į Ameriką. 4) Krašto prekyba pritaikinta yra prie daugybės smulkių prekybos įstaigų egzistavimo, kas apsunkina ir be to sunku Lietuvos ūkininkų gyvenimą, juo labiau, kad prekybos tarpininkavimas surištas yra su kreditavimu. Reakcija prieš šitokią prekybą apsiereiskia prekybinės kooperacijos forma. Kooperacinis judėjimas turi Lietuvoje dar kitą akstiną, kuris glūdi valstiečių padėjime, izoliuotame socialiniu politiko ir tautos atžvilgiu. Todel Lietuva, spėti, gali pasidaryti ateityje plačios kooperacijos kraštu. 5) Pagaliaus pasakysime, jog Lietuva, sudaranti vieną geografinį kūną, vieno da technikos kultūros atžvilgiu, kuri suvienyta vienomis ekonomijos politikos tendencijomis reikalauja sau, būdama tarytum apsigynimo stovyje valdymosi teisių ekonomijos reikaluose, nes nuo to pareina ne tik jos ekonominis klestėjimas, bet net patveriamas egzistavimas.

vo tik prikaišiojama, bet nieko pozityviai nepasakoma, kas negera, kaip turėtų būti, kaip reikėtų daryti ir tt. matyti, kad protestantų grupei rūpėjo visai ne Draugijos reikalai, bet, Draugija prisidengus, pavartyti savo agitaciją, suvartoti susirinkimą savo partiniams tikslams. Jau iš anksto pastebėjo toki protestantų pasiryžimą ir antroji pusė. Ir ji lengvai nuveikė pirmuosius, pavartojusi „nesugriaujamų argumentų“. Tokis visuomenės darbas, kur ne statoma, bet, pasinaudojus kiekviena proga, stengiamasi visa sunaudoti partiniams tikslams ir tik griinama, yra tikrai nesveikas apsiereiskimas.

Apie tuos Draugijos narius, kurie per Visuotinį Susirinkimą vaduojasi grynai asmens tikslais, čia ne kalbėti nekalbame. Jie taip atkarūs ir taip visiems nesimpatingi, jog visi juos greitai pastebi ir jais baurisi. Mūsų opozicija nuolat eina su tokiais žmonėmis iš vien, palaiko jų išsišokimus, by tik šie užsiuola ir jiems netinkamus žmones. Kokie priemoniai, nesvarbu.

Ką tai reiškia mūsų visuomenės gyvenime tokie blokai, kur gali nueiti visuomenė tokios opozicijos vedama!

Skaudu net kalbėti apie tai, ypač šiuo metu, kada biurokratai ima kelti ragus ir reakcija ruošiasi smaugti visuomenės darbą.

Amerikos lietuviai ir jų srovės.

Man atvažiavus į Europą iš Amerikos nuo tautininkų arba vidurinės lietuvių srovės ištirti Europos lietuvių srovių santykius, kad tuo būdu amerikiečiai lietuviai galėtų koordinuoti savo darbą su visos tautos darbu, teko išgirsti paraginimą, kad nušviesčiau mūsų amerikiečių gyvenimą ir jų srovių santykius. Neturėdamas ši kartą užtenkamai laiko tinkamai tam uždaviniui atlikti, pasistengsiu kuotrupiausiai suteikti šiek tiek žinių apie amerikiečius.

Karas sukėlė amerikiečiuose didelį sanbrūzdį. Staiga atsirado daugybė klausimų, į kuriuos nesitęsiant reikėjo atsakyti darbu. Išsyk buvo manyta, jog nepaprastai reikalingi padarys žmones nepaprastą įtaką, ir visi, nežiūrint pakraipų bei įsitikinimų skirtumo, bendrai imsis darbo, kurio iš visų pusių ėmė rasti galybės. Išėjo kitaip. Vietoje to, kad susispietus krūvon visomis pajėgomis, Amerikos lietuviai, kuriuose srovių santykiai visuomet buvo gan įtempti, dar daugiau išsiskirstė į partijas sroves, taip kad šiandien apie bendrą darbą beveik nebėgi būti nė kalbos.

Amerikiečių suvažiavimai, arba seimai 1914 metų rudenį, ir jų vaisiai, rodos, yra gana gerai žinomi. Užmiršdami apie tikrąjį jų seimų tikslą—lietuvių tautos nuo karo nelaimių gelbėjimą—amerikiečių visuomenės vadovai pasiryžo sunaudoti anuos seimus savo partijų srovių tikslams. Pasidarė taip, kad srovių skirtas darbas pertat pasidarė galimas vien tik srovių sienose.

Mesti už tai kaltę vienam ar kitam gaivalui bei žmogui nėra nei tikslo, nei reikalo. Pagaliaus pats gyvenimas, greičiausia, stūmė amerikiečius į toki drauginį tautos bruzdėjimą. Paties fakto užtenka, kad turime dabartės Amerikoje tris aiškiai pasižymėjusias sroves, kurios savistoviai veikia bei dirba.

Neprošali, rodos, bus kiekviena srovė trupmai apibūdinus.

Einant iš dešinės pusės į kairę visupirma sutiksime katalikų srovę. Savo organizaciją ji remia parapijomis, kurių Amerikoje yra lig 90. Salp to, katalikų (klerikų) srovė turi visa eilę visuomenės organizacijų, kurių didžiama buvo suorganizuota vos paskutiniaisiais laikais. Toki yra „Vyčių“ organizacija, kuri nori su-traukti visą katalikų jaunimą į savo eiles; tokios yra: „Blaivininkų Draugija“, „Lietuvių Rymo Katalikų Fe-

deracija“, kuri susideda iš parapijų ir šiaip katalikų draugijų; „Lietuvių Rymo Katalikų Darbininkų“ organizacija, kurios organas yra „Darbininkas“, kun. F. Kemėsio redaguojamas; pagaliaus „Susivienijimas Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje“—gyvybės draudimo organizacija. Visų tų organizacijų bei draugijų vadovai visur pabrėžia savo katalikybę ir užpuldinėja kitokių įsitikinimų žmones. Bandymas pastatyti katalikybę augščiau už tautybę daug padėjo amerikiečiams griežčiau pasiskirstyti į partijas. Katalikų srovės inteligentai, didelę jų didžiumą, yra kunigai. Pasaulinių inteligentų labai nedaug. Spauda laikraščiai—„Draugas“ ir „Darbininkas“—žymūs yra vienašališkumu. Katalikų srovė 1914 m. rudenį sudarė taip vadinamą „Tautos Tarybą“—augščiausią savo srovės vyknamąjį komitetą, kuris tečiaus iki šiam laikui nieko svarbaus dar nestengė padaryti. Tuo pat metu suorganizuotas „Tautos Fondas“ su šelpimo ir politikos skyriais, sutvarkytas tiksliai ir varo savo darbą vaisingai.

Tautininkų arba vidurio srovė susideda iš žmonių, nenorinčių atiduoti savo asmens liuosybę varžomai klero įtakai. Į ją pridera didelė mūsų Amerikos lietuvių pasaulinių inteligentų dauguma, gi iš žmonių—daugiau apsišvietęs tautumu daugiau susipratęs elementas. Srovės principai—tautybė ir tautos plėtojimas, gi tikyba pripažįstama kiekvieno žmogaus privatinio reikalo. Tautininkų gyvenimas spiečiasi šiose organizacijose: „Susivienijimas Lietuvių Amerikoje“, „Tėvynės Mylėtojų Draugija“ ir „Amerikos Lietuvių Tautos Sandara“. Tautininkai turi savo šelpimo ir politikos fondus vardu: Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondas. Laikraščiai—„Lietuva“, „Vienybė Lietuvninkų“, „Ateitis“, „Tėvynė“ ir pastaraisiais laikais pradėjęs linkti į tautininkus „Katalikas“. Visi tie tautininkų laikraščiai sudaro ryšį—vadinamąją Spaudos Draugiją. Paminėti laikraščiai, kad ir turi savo trūkumų, pasižymi didesniu nuosakumu bei svarumu, negu kraštutiniai dešiniųjų—katalikų bei kairiųjų—socialistų laikraščiai.

Prieinama, pagaliaus, prie socialistų. Yra tai maža, labai tiksliai suorganizuota ir be galo darbšti žmonių saujelė. Būdami nedaug (organizuotose eilėse—Socialistų Sąjungoj—turi, regis, mažiau ne 2000 narių) sugeba jie tečiau daryti Amerikos lietuvių gyvenime tiek triukšmo, kad visuomenė su jais turi skaityties. Socialistai spiečiasi Socialistų Sąjungoje, kurios organas yra „Kova“. Šalia „Kovos“ socialistų leidžiami šie laikraščiai: „Naujienos“, „Laisvė“, „Dilgėlės“ ir „Keleivis“. Išskiriant „Naujienas“ bandančias laikytis rimtai, socialistų laikraščiai pasižymi nešvarumu ir nemoralumu. Socialistai turi savo globoje „Šelpimo Fondą“, kuriam dabartės darbuojasi Andrius Bulota.

Tai motome, kad kiekviena srovė turi savo šelpimo fondus. Aišku, kad toksai padėjimas be galo kliudo aukas rinkti. Prie svetimtaučių, delei išsiskirstymo, joks fondas! negali tinkamai prieiti. Gi patys lietuviai, srovių tarpe vaidų dėka,—demoralizuojasi ir auchoja mažiau, negu priderėtų. Užtat, didelės amerikiečių minios per visą aukų rinkimo laiką suspėjo sudėti vos tik 60—70 tūkstančių,—suma, itin maža,—kai atminsime, kokiose patogiose sąlygose amerikiečiai gyvena.

Kelis kartus buvo bandyta suvesti į krūvą šelpimo darbą. St. Šimkui, Lietuvių Draugijos atstovui, atvykus į Ameriką, pamėginta buvo suvesti į viena visų trijų fondų pirmininkai, kad aptarus visų trijų fondų suvienijimą. Bandymas nepavyko, kadangi Tautos Fondo pirmininkas, dr. A. Rutkauskas, griežtai atsisakė eiti į bendrą darbą. Vėliaus, paskutiniaisiais laikais, tautininkų politikos organizacija—A. L. T. Sandara—stengėsi suvesti kaip šelpimo, taip

Julijus Goštautas.

Lietuvos ekonomika.

Retrospekcinai suglaudus išdėstytą Lietuvos ekonomikos analizą, galima padaryti šios išvados: 1) Lietuvos ekonomijos gyvenimas plėtojasi, veikiant, iš vienos pusės, palyginti palankių geografinių sąlygų įtakai, o iš kitos pusės—visiškai nelaimingai ekonomijos politikos konjunkturai, kurią darė stipresniųjų kaimynų santykiai beteisiamie Lietuvos padėjime. Del tos priežasties lietuvių tauta, jau pribrendusi augštesnei ekonomijos kultūrai, priversta yra kultivuoti daugiausiai ekstensyvią ūkio sistemą ir negali sutvarkyti pramoninių ir prekybinių santykių. 2) Krašto turtingumo pagrindu tėra žemės darbas ir surištas su juo pieno ir gyvulių ūkis, o taip pat miško ūkis. Dėlei tos priežasties žemės darbas atlieka Lietuvoje didžiausią rolę, tuo tarpu kad pramonė ir prekyba, palyginti, maža tesveria. Iš dviejų didelių žemės savininkų grupių—dvarininkų ir valstiečių—antroji įžymi didesne atspyrimo galia, nes jos gyvenimo reikalai siauriau surišti yra su krašto gyvenimu; kartu su šiuo valstiečiai, esant nenormaliems agrariniais santykiams, daugiau kenčia del ekonomijos politikos konjunktūros. Todel valstiečiai daugiausiai suinteresuoti yra politikos teisių Lietuvai išgavimu, nes jų trūkumas padaro tai, kad valstietis faktinai netenka Lietuvoje gyvenimo išgalių. 3) Ekonomijos konjunktūros atmaina, kuri tegali įvykti Lietuvai igavus ekonomijos gyvenimo valdymo teisę, veik pakels krašto išdavigumą ir ūkių pelningumą. Tuo pačiu laiku žymiai padidės žė-

ir visą karo laiką tautos darbą į krūvą ir tuo tikslu kvietė visas sroves sudaryti koaliciją, ar bent dviejų didžiausių srovių—tautininkų ir katalikų—bloką. Bandymas, nežiūrint tautininkų nusileidimo iki paskutiniam laipsniui nepavyko, katalikų vadams įsinorėjus užimti Amerikos lietuvių gyvenime sprendžiamą poziciją. Tokių būdų, vietoje rimto veikimo, mūsų Amerikiečiai ginčijasi terpe savęs ir nieko didelio nesugeba atlikti.

O galia. Amerikos lietuviai—tai galingas lietuvių tautos rezervas. Į Ameriką jų yra išbėgęs sveikiau-sias jaunimas, kuris šiandien savo ilgum ir sunkum darbu praskynė sau taką į gerą medžiaginį būvį. Amerikiečiai—tai turtingiausioji šiandien mūsų tautos dalis; ir iš jų reiktų jau ne tik vien pašalpos, bet ir Lietuvos atstatymo. Srovių vaidai viskam kliudo. Paskutiniu metu kilo sumanymas sudaryti savotišką finansinę bendrovę, kuri, surinkusi milijonus kapitalo, po karo padėtų Lietuvai atstatyti ir susitvarkyti. Sumanymas visais žvilgsniais naudingas—ir europiečiams, nes padėtų restauracijos darbui,—ir amerikiečiams,—nes nešėtų gerą pelną. Sumanymas įvykdyti irgi galimas, nes amerikiečiai turi kapitalo, gi legalumo žvilgsniu niekas tokiam dalykui nekludo. Nieko tečiau, neveikiama. Srovių vaidai bei ginčiai išsemia visą amerikiečių energiją, nepalikdami pozityviam darbui pajėgų.

Visa viltis štai kame. Butinai reikalinga, kad amerikiečiai aiškiai praregėtų, kas yra europiečių šioj valandoj daroma. Tuo tikslu reikia kuoplačiausiai informuoti amerikiečius apie europiečių darbavimąsi. Ir kada paaiškės europiečių tautinė pakraipa, pasižymėti jų žengimas prie tam tikrų plenuotų tautinių tikslų, tada amerikiečiai, be abejo, paregės, jog srovių užsidarymas savyje—tai jau ne tik didžiausia šioje valandoj kvailystė, bet tiesiog tautos nuodėmė. Prasidis pozityvus darbas. Tuomet susilauks mūsų tauta iš amerikiečių milžiniškos paramos. Nes amerikiečiai—tai mūsų tautos užburtoji pajėga, kuri, kartą pažadinta iš apkvailinamo miego, galingai duos save pajusti lietuvių tautos atgijime.

R Karūža.

Trobesių statymo reikalais.

Mąstant apie tą momentą, kada galėsime grįžti Lietuvon, visų pirma kyla klausimas, kaip reiks apsigyventi toje žemelėje, kuriai šiandien vienas tegali būti vardas: griovėsių vardas.

Trobesių bombų sugriautos ar sugriautos, akiai išniokoti, griovių grioviais iškasinėti; žemė dažnai apleista, gyvuliai žuvg. Bet, sugrįžęs į tuos griuvėsius, nesėdėsi gi rankas ir galvą nuleidęs. Įmsies darbo, nors neretai pažiūrėsi į jį pro ašaras, atsimindamas, kaip su namais suplekšėjo gal ne viena graži svajonė.

Visų pirma galvosios apie pastogę, kur nuvargę nuo darbo raumenys rastų atilsio, kur apsaugotum ir nuo šalčio, ir nuo lietaus, kur galėtum virimėlio pasisrėbti ir su kaimynais apie reikalus pasikalbėti. Nepradėjęs nuo pastogės, nieko nepradėsi ir nieko gerai nebaigsi. Tečiau galvosios, kaip ją greitai būdu įsigavus? Greitai ir vis dėlto kad antrą sykį nebereiktų atsiskus statyti jį vėl iš naujo. Greitai, ir vis dėlto kad jį patenkintų tave visais galais ir ilgam laikui.

Šiandien jau nebe ta gadynė, kad galėtum tupėti ir rukti su visa šeimyna mažoje pustamsioje trobelėje, kur nėra nei svečio dorai priimti, nei pačiam su darbu apsisukti. Reikia ir langai šviesus įterpti, ir krosnis patogesnė išmūryti, kad ir šilumos būtų gana, ir kuro daug ne-

išeitų, nes miškai išnaikinti, malkos trigubai pabrangusios, teks gal visokia medžiaga šildytis. Reikia todėl įtaisyti toki krosnis, kad joje galima būtų ir toks ir anoks kuras pakišti. Mainos gadynė, tai su ja mainos ir visokie galai, viso čia ir neišrakuoti.

Viena aišku: norint dorai atkelti akį iš dabartinių pelenų teks ir daug laiko ir daug truso padėti, o jau trobomis—tai iš anksto reikia pradėti rūpintis. Ne metas bus šunis lokinti, kai reiks eiti medžioti. Juk naujų trobų teks statyti šimtais tukstanciais. Kur rasi darbininką, kur rasi mūrinių, kalvių, dailių? Kame rasi medžiagos langams, durims, padariniams. Ukininkas puldinės į visas šalis, ieškodamas ir vieno ir kito ir, net šaukdamas, maldaudamas, iš niekur nieko neprisišauks. Karas beveik visus išžudė, o kas paliko tai arba raišas, arba neatkelia rankos.

Ir štai kyla svarbių svarbiausių klausimas, kaip reikės aprūpinti didelį namų atstatymo reikalą ir darbininkais, ir meistrais, ir amatininkais? Kame rasi žmones? Nejaugi griebsimės svetimų gaivalų, samdysimės vertelgas parėjūnus, kurie be abejo užplūs mūsų kraštą gedos duonos pasipelnę!

Tokių vertelgų tikslas yra žinomas: juoba mažiausia padėti darbo, juoba daugiausia prisikimšti savo kišenės. Ar jiems rūpi mūsų ukininko įpročiai, skonis, ar jie numano savitą krašto ir jo trobesių išvaizdą, ar jiems galvoje bent koki dailė bei gražus suderinimas? Žinoma, kad del viso šito jiems galvos nesopės. O juk reikia, kad trobesiai būtų ukininkui ne tik patogūs gyventi bet ir parankūs ūkiui vesti, reikia dar, kad namai, apie kuriuos ukininkui tenka nuolat suktyti, trūsti, būtų jaukus, malonus ir ramūs, kad jie neslėgtų, nenaikintų jo darbštumo, bet atvirščiai—kel-tų norus, pajėgas ir upą vis naujam darbui ir ūkio tvėrybai.

Tai gi reikia pasirūpinti savais žmonėmis, savais meistrais ir amatininkais.

Tam tikslui Lietuvos trobesių atitaisymo Sekcija prie Centro Komiteto taiso Petrapilyje Žemuosius technikos kursus, kurie ir mokys statymo instruktoriais arba prižiūrėtojais, mokys mūrinių, dailių, šaltkalvių, sienų kretėjų, stogėnų dirbėjų, ir pagaliau paruoš monterius elektrotechnikus, kelių vedimo instruktorius ir t. t.

Kaip jau buvo laikraščiuose paskelbta, kursų programa Ministarijos jau patvirtinta. Mokslas kursuose bus aiškinamas lietuvių kalba. Moky-tės reikės šešius mėnesius. Kad mokiniai galėtų visą laiką atiduoti mokslui, prie Kursų bus tam tikri bendrabučiai, kur nepasiturintieji mokiniai gaus visą išlaikymą iš Centro Komiteto.

Kad sužinojus, kiek bus norinčių mokyti kursuose, visiems Centro Komiteto igaliojiniams ir Skyriams buvo Sekcijos pasiūsti kvietimai su-rašinėti kandidatus į Kursus ant tam tikrų lapelių su klausimais vardo, pavardės, amato ir tt.

Jeigu kas iš norinčiųjų stoti į Kursus dar neįtrauktas į tokį sąrašą, tegu kreipiasi į lietuvių igaliojinius ir skyrių kanceleriją, prašydamas jį užrašyti, arba pasiūsti žinią stačiai Sekcijai (Петроградъ, Басковъ пер. 32 кв. 6. Trobesių atitaisymo Sekcijai).

Prieš pradėdant mokymą kursuose, bus paskelbta laikraščiuose, kada mokiniai turės atvažiuoti ir į ką kreipties su savo poperiais ir prašymais.

Sekcijos vedėjas

Ad. Varnas

Jekaterinburgo lietuviai.

Didžiausią smūgį patyrė mūsų tėvynė Lietuva. Išlėkęs karo vėselas įsikėrė jos krūtinėje, naikindamas ardydamas amžiais statytą ramų gy-

venimą. Jos žmonės, vengdami karo baisenybių, didžiausia širdgėla, turė-jų apleisti savo tėviškę ir nelaimin-gais pabėgėliais išsidangino svetimon šalin, kame vargai, nelaimės ištisė jiems savo kietas rankas.

Ypač vargingas buvo iš karto pa-dėjimas tų pabėgėlių, kurie atsidu-rė Jekaterinburge. Gyvenant ben-druose barakuose, badas šaltis ir li-gos gresė jiems kiekviename žengsny-jė, tuo labiau, kad tarp jų nebuvo nėvieno inteligento, kuris jais rūpin-tųsi.

Tai gi neapsakomai sunku buvo lietuviams sodiečiams kavoti už bu-vį. Nėvienas iš jų tapo auka pernai rudenį įsigalėjusių limpamų ligų. Taip skurdo mūšikiai tolimuose Uraluose arti pabaigos pareitų metų, kada atvykęs C. L. Komiteto igalio-tinis įkūrė skyrių, kuris žymiai pa-gerino, sutvarkė pabėgėlių gyve-nimą.

Dabar Jekaterinburge pabėgėlių, kurie yra prisirašę prie Komiteto, bus daugiau ne šimtas. Iš viso gi bus apie 150.

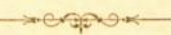
Verčiasi jie vidutiniškai. Vyrai darbuojasi vietos fabrikose. Tad ma-terijaliniu žvilgsniu pabėgėliai maž-daug aprūpinti.

Komiteto skyriaus valdyboje yra: pirmininku vietinės katalikų bažny-čios klebonas kun. Vilkas, nariais—Timinskienė, mok. Kimaška ir mok. Stankevičius. Instruktoriaus sekreto-rius pareigas atlieka vargoninkas Marijošius. Daug pasidarbavo pabė-gėliams Timinskienė. Ji įkūrė siuvy-klas, bendrabutį ir t. t.

Pradėjus darbuotis lietuvių ko-mitetui, tuojau iškilo nesusipratimų su lenkais. Mat: „Kam, sako, reikia lietuviams savystovio skyriaus, ar negalima, esą, dirbti išvien“. Bet ti-kri vietiniai lenkai, užjauzdami komi-teto idėją, griežtai apsipriešino tokiai vilniečių lenkų politikai ir pagrasė jiems išstosią iš lenkų Komiteto ir prisidėsia prie lietuvių, jei jie nesi-liausia kėlė riaušes. Tokiu būdu, tu-rėdami mažą galę, endakai aprimo. Bet pirma pasistengė įžnybti lietuvi-us. Buvo taip. Greta lenkiškos iškabos kabėjo ir lietuviška. Lenkininkams nepatiko tai, ir vieną gražų vakarė-lį, kada komiteto salėje buvo lenkų moksleivių vakarėlis, lietuviška iška-ba buvo nuplėšta, tešla išskusta ir parašytas toks žodis, kuris gėda lai-kraštyj skelbti.

Kalbant apie Jekaterinburgo lie-tuvius, svarbu pažymėti, kad dva-sios žvilgsniu jie dabar gyvena tikrą katastrofą. Pavyzdžiui, nežiū-rint, kad yra lietuvis kunigas, lietu-viai tegirdėjo gimta kalba pamokslą tik per Kalėdas. Be to, nedaroma jokių susirinkimų, pramogėlių, ku-rios pakeltų nusmukusių pabėgėlių upą, išblaškytų liudėsio rėkus. Tiesa, komitetas svarstė šį klausimą. Nutar-ta, jog būtinai reikia vienyti pabėgė-liai, idant jie nenutautų, nepasisa-vintų svetimų įpročių ir nepultų do-ra. Buvo nutarta sudaryti vaidinimas su dainomis. Vargoninkas Marijošius, kuris ne kartą Panevėžyje džiugino publiką savo choro dainomis, apsiė-mė sudaryti šią tokį chorą. Geisti-na tik, kad šie sumanymai nepasili-ktų sumanymais, bet kuoveikiausiai įvyktų, o tat pareina daugiausiai nuo pirmininko.

Kekerėžas.

Iš Lenkų.

Išvažiavusio iš Varšuvos pasakojimai.

Šiomis dienomis Redakcijoje bu-vo apsilankęs žmogus, kuris visą lai-ką gyveno Varšuvoje ir tik šiemet gegužės 24 d. n. kalend., vokiečių leistas, išvažiavo iš Varšuvos ir per Švedus atvažiavo į Rusiją. Jis savo akimis matė, kaip vokiečiai įėjo į Varšuvą, kaip jie ten šeiminkauja, koks gyvenimas Lenkų sostinėje, kokie var-gai. Jam pačiam teko patirti visi sun-kumai ir trūkumai, tad jo pasakoji-

mai, galima sakyti, yra tikri. Visa, kas mums teko trumpu jo apsilanky-mo metu išklausinėti ir patirti iš jo, surašę spazdiname „Lietuvių Balse“.

Lenkai, pasakoję svečias, šaltai sutiko vokiečius įeinant į Varšuvą. Vedė juos Bavarijos karalius. Paskiau vokiečių laikraščiai ilgai prikaišiojo lenkams jų nepalankumą net katali-kams bavorams.

Dabar Varšuvoje didelė brangenybė. Kai kurių daiktų nė už pinigus negalima gauti, jų visai nebėra. Ypač sunku gyventi neturtingiems vargo ir darbo žmonėms, nes visos fabrikos stovi, uždarytos nėra. Dabar Varšuvoje lašinių svaras 3 rb.; bulbių kar-tis (6 pūdai) buvo pakilusi lig 14 rub., bet paskiau vokiečiai rekvizavo vi-sas bulbes; dabar jas pardavinėja kor-telėmis iš vyriausybės sandėlių; tad dabar bulbių karčiai moka 6 rb. Vie-nam žmogui korčiukėms savaitei duoda 20 svarų bulbių. Duonos die-nai duoda mažiau ne pusę svaro vie-nam žmogui. Duona labai negardi. Ruginių miltų, grynų, joje bus tik ma-ža dalis, daug mažiau kaip pusė; ki-tos dalys duonoje yra: sumaltos bul-bių lupinos, medžių miltai, lubinas, ažuolų gėlės, kaštanai. Miltų viralui ir kitiems reikalams duoda tik vieną svarą 14 dienų vien. žm. Miltai bai-sūs, negalima net raguoliukų iškepti. Iš ko jie, nėra žinios. Vaikai negali valgyti nei duonos, nei viralo iš gau-namųjų miltų išvirto. Tiek berandas ir didiesiems valgyti toks valgis. Dau-gelis žmonių, negalėdami net tokio valgio pasitiekti, eina dirbti be jokio užmokesnio, vien tik už valgį. Mė-sos be mažko visai negalima gauti. Dažniau dar atsitinka arklėnos, daug rečiau kiaulėnos, o jautėnos visai re-tai. Kai atsitinka gauti neva jautie-nos, už svarą moka 60—70 k. Ne-bėra arklių. Šunės, katės—ir tie din-go, suvalgyti. Iš kitos pusės būtų kainos labai daug krito. Daugiausia niekas nė mažos kainos nemoka; sa-ko: neturiu ko valgyti, tai ką čia aš už butą dar mokėsiu“.

Sodžiuose su valgiu kiek geriau. Bet ir ten vokiečiai visa suėmė į savo rankas, visus valgomus daiktus: grū-dus, gyvulius rekvizavo. Vis dėl to sodiečiai suspėjo ir sugebėjo daug ką paslėpti. Daug grūdų, net nekul-tų javų sodžiuose yra sukastų žemė-se ir gerokai supelėjusių. Žmonės traukia iš užkampių, ką buvo paslė-pę, ir taisosi sau valgį, šiokią tokią duoną, kad ir suplekusių. Malūnai ir duonkepiai pečiai vokiečių uždaryti, kaip sodžiuose, taip miestuose ir miesteliuose, bet sodžiaus gyventojai prasimano būdų ir susimalti, ir išsikepti be vokiečių žinios. Varšuvos vargdieniai po du po tris eina į sodžius ir nešasi namo po duonos kepalą. Mat vokiečiai iš vargdienių už parsinešimą duonos maito neima ir leidžia nešties po vieną kepalą kiekvienam žmogui, nevaržydami, ko-kio didumo jis turi būti. Parsinešę į miestą žmonės tokios duonos, kep-tos kad ir iš suplekusių, bet grynų grūdų, svarą parduoda po 40 kap.

Norint važiuoti ar iš miesto kur-kitur, ar iš sodžiaus į miestą, kiek-vieną kartą reikia gauti tam tikras leidimas. Be to, jei sodiečiai veža ką į miestą parduoti, turi mokėti muitą, o grįždami iš miesto parduavę—pro-centus už parduotuosius daiktus. Pinigai visur—tiek mieste tie so-džiuje—daug geriau imami rusų. Ga-vus už ką nors mokesnį vokiečių markėmis sunku jas kam beiškišti, krautuvėse nenori duoti prekių, o jei duoda, tai du kartą reikia brangiau mokėti.

Varšuvoje daug vokiečių kariuo-menės. Miestas turi ją laikyti savo lėšomis. Tuo tikslu miestas turi mo-kėti karo valdybai įvairių mokesnių. Taip vokiečiai pasisavino visą gry-nąjį elektros tramvajų pelną, taip pat pelną už šviečiamąjį gazą ir tt. Vokiečiai įvesto mokesnio niekuo-met neatleidžia. Kartą sustreikavo elektros tramvajų tarnautojai. Tram-vajai sustojo vaikščioję; pelno streiko dienomis, žinoma, nebebuvo jokio, bet vokiečiai vis tiek pareikalavo iš

miesto išmokėti paskirtą tukstančių skaičių. Po straiko vokiečiai pasiėmė tramvajus visai į savo rankas.

Galicijos ir Poznanės lenkai, kurie yra buvę šiuo metu ir vokiečiuose ir Lenkuose, lygindami abiejų šalių padėjimą, sako, kad Vokiečiai daugiau turi valgomų daiktų daugiau, negu lenkai, ir jei busias badas, tai lenkus jis ištiksias keturis mėnesius ankščiau, negu Vokiečius. Taip vokiečiai nualino Lenkus! Bet ir Vokietijoje trūksta daugelio daiktų: trūksta mūlo, mėsos, duonos, ypač trūksta metalų. Iš Varšuvos vokiečiai visa išvežė: puodus, senus geležius, mašinų diržus ir tt.; išvežė taip pat iš fabriko mašinas. Iš fabriko dirba tik aeroplanų fabrika, pataisyta iš Vienos gelžkelių dirbtuvių. Žiema buvo nemaža darbo ir uždario tam kartui įtaisytose dirbtuvėse, kuriose taisė iš Modlino paimtas rusų armotas.

Varšuvos administracija—vokiečių paimti žmonės, bet iš Lenkų. Miesto viršininku yra Liubomirskis, policijos ir milicijos šefu kun. Radvila. Oficialinė kalba yra lenkų ir Vokiečių. Visa, kas vokiška, lenkai boikotuoja. Teismai yra lenkų. Vokiečiai buvo norėję įvesti vokiečių, bet lenkai griežtai pasipriešino.

Teatruose vaidina lenkų veikalus. Vokiečiai ne tik leidžia, bet visaip ragina vaidinti seniau rusų draudžiamus veikalus, tokius, kuriuose šiaip ar taip yra pajukiami rusai. Ir vokiečiai eina į tokius vaidinimus. Daugelis lenkų piktinasi, ir nepatenkinti, kam teatrai paversti agitacijos įrankiu. Geriausiose teatruose vaidinama kartais ir rusų veikalai.

Mokyklose visa moko lenkiškai. Moko pasilikusieji senieji mokytojai, moko ir nauji skubiniai paruošti. Algas mokytojams moka miesto magistras. Vokiečiai buvo pažadėję mokėti mokytojams ir 5-rių metų priedus, bet lenkų visuomenė uždraudė mokytojams imti jas iš vokiečių rankų. Lietuviai mokytojai, pasilikę Lenkuose, tuo tarpu kenčiami. Kurie moka lenkų kalbos, tiems leidžia mokyti. Maža temokantiems yra įtaisyti tam tikri lenkų kalbos kursai. Be to, apskritai visiems mokytojams yra įtaisyti vakariniai kursai, į kuriuos mokytojai turi eiti po tris kartus per savaitę. Kursai ruošia mokytojus, kad jie galėtų tinkamai įprasti mokyti visų dalykų lenkiškai. Kadangi mokykloms trūksta mokytojų, tai yra mokytojų ruošiamieji kursai. Vokiečiai buvo įsteigę savo kursus su vokiečių mokomąja kalba, bet lenkai nieks į juos nėjo, nors grąsė visokiomis pabaudomis. Varšuvoje dabar yra 800 pradedamųjų mokyklų. Vaikai du kartu per savaitę vedami į pirtį, pietus jie gauna kasdien. Bet kad nepraprastų prie dykai duodamų pašalpų ir kad matytų jog už visa reikia mokėti, o dykai nieko negausi, vaikai, net patys neturtingieji, moka už pietus po kapeiką. Kasdien vaikams yra gimnastika. Sekmadieniais yra taisomos jų ekskursijos už miesto nuo 12 val. lig 5 val. d. Leidimo nereikia.

Pensijos iš gimnazijos visos lenkiškos. Kas nuostabu, daugelyje vidurinių mokyklų nuo 4-tos klasės mokoma rusiškai, nors vokiečiai reikalauja, kad būtų vokiškai. Universitete studentų yra daugiau ne 6000. Du trečdaliu yra žydai ir tik vienas trečdalis — lenkai. Sekmadienų mokyklos pertaisytos į vakarinius kursus.

Vokiečiai be galo atsargūs. Jau buvo minėta, kad norint pasijudinti iš vietos tuojau reikia leidimų. Be to, Varšuvoje yra sustabdyti visi vokiečių įtaisyti ir saugojami. Išnaukinti visi karveliai (balandžiai), kad neliktų vadinamųjų pašto kervelių.

Visla vaikščioja garlaiviai, bet visi vokiečių.

Degtinės, alaus ir apskritai svaigstamųjų gėrimų Varšuvoje yra kiek nori.

Rusų cerkves vokiečiai buvo atidavę lenkams katalikams, ypač tas,

kurios buvo padarytos iš senovės bažnyčių. Arkiviskupui Kokovskui buvo liepta jos pašventinti ir pradėti jose pamaldas, bet Kokovskis atsisakė priimti lig pasibaigiant karui. Atsisakius priimti ir naująją gražiąją rusų cerkvę Sasų plečiuje, vokiečiai patys atsivežė iš Vokietijos katalikų vyskupą, kuris iškilmingai ją pašventino. Dabar joje laikomos pamaldos vokiečiams kareiviams katalikams.

Lietuvių bažnytelė tebėra. Prie jos tebegyvena kun. Linartas, rūpinamas lietuvių dvasios reikalus. Buvo atvažiuavęs kelis kartus iš Šveicarijos kun. Matulaitis. Pasakė gražių pamokslų ir konferencijų.

Vokiečiai mėgsta didžiulius ir girties nugalėsių savo priešininkų kaliciją. Į Rusiją jie, girdi, toli neisia: pietuose paimsią tik lig Dniepro, o šiaurėje pasiimsią tik visą Baltijos pajūrį su Rygos, Dvinsko, Revelio ir Petrapilio miestais, ir jiems užteks; toliau neisia. Bet kiek girdėti iš tų, kurie yra matę pačių vokiečių apų Vokietijoje, pasakoja, kad vokiečiai kareiviai, siunčiami į Prancūzų šoną į apkasus, neklausą eiti, kelių maištus, nes eidami visi numaną eina žuti, kaip skandinti vedami. Esą daugelis tukstančių kareivių sašaudytų už neklausymą. Į rusų šalį kareiviai eina daug noriau. Vokiečių kareiviai ir šiaip žmonės įkalbėti tiki, kad karą pradėję sąjungininkai.

Apie vokiečių nepasisekimus ir apskritai apie vokiečių karo žygius, jeigu jie nėra tokie, kaip skelbia patys vokiečiai, smarkiai draudžiama kalbėti. Kartą tramvajų važiuodama poni ėmė pasakoti girdėjusi šaudant. Ar neartinasai rusai. Tuojau ją suėmė ir nusiųdė vokiečių žandarai, kur ją dėjo, nėra žinios.

Tiek papasakojo mums svečias iš Varšuvos. Apie Lietuvą jis nieko nežina, nes iš Lenkų į Lietuvą niekam neleidžia važiuoti nei susirašinėti. Važiuojant iš Varšuvos į Švedus, vokiečiai tris kartus jį kratė; paskutinį kartą Rūgų saloje. Ten atėmė iš jo visus popierius, kokių jis tik turėjo, net patį vokiečių vyriausybės leidimą išvažiuoti į Rusiją.

Palangos gimnazija.

Nuo š. m. liepos 1 d. čia atsidauro vakansių mokytojų filologui (10 val. lotynų kalbos ir 6 val. istorijos ir klasės prižiūrėtojo vieta). Kiek žinau, mokslo apygarda tuo tarpu kandidato neturi, o čia atidaroma jau VIII klasė, ir vienas mokytojas butinai reikalingas. Ši gimnazija dabar yra Verro mieste Liffend. gub., 78 varstai nuo Pskovo, prie Rygos gelžkelio. Mieste yra apie 6—7 tūkst. gyventojų. Yra mergaičių miesto gimnazija, pradedamoji augštoji mokykla. Miestas švarus, visos grįstas, elektros stotis ir elektros šviesa beveik kiekvienuose namuose. Stovi prie pat Tamulos ežero, kurs Vapulos ežeru ir upe jungiasi Peipaus ežeru. Mieste pabėgėlių lietuvių tik keletas. Mokinio ne tik lietuvių, bet ir kataliko tuo tarpu nėra vieno. Norintiems smulkiau visa papasakoti gali I. G. Končius

(Verro, Palangos gimnazija).

A. † A.

Marija Laimantavičienė.

Gegužės 20 d. po sunkios ligos mirė lietuvių vaikų prieglaudos prižiūrėtoja (Vas. Sala 10 lin.) Marija iš Tomkevičių Laimantavičienė. Gimė 1882 metais Kubelių dvare Kau-no gub. Kuršėnų valsčiuje. Neilgas, bet ir nelengvas buvo jos gyvenimas. Prie paprastųjų nelengvų gyvenimo sąlygų prisidėjo dar karas. Su dviem dukterim velionei teko bėgti iš tėviškės. Galop pernai rudenį atvažiavusi į Petrapilį pasiėmė vaikų prie-

glaudos prižiūrėtojos pareigas ir išbuvo toje vietoje lig š. m. balandžio 9 d. Tą dieną susisaldžiusi apsirgo plaučių uždegimu ir jau nebekėlė išlovis. Palaidota gegužės 22 d. Petrapilyje Viborgo pusės katalikų kapuose. Vaikai neteko pavyzdingos motinos, o lietuvių visuomenė nežymios, bet sąžiningos ir labai mums reikalingos darbininkės. Lai būnie jai lengva kad ir svetima žemele.

X. Z.

Korespondencijos.

TAMBOVAS.

Pabėgėlių padėjimas sunkus. Pažiūrėti, rodos, „visam kame tvarka“. Turime net dvi mokyklias prieglauda, turime siuvyklą, skalbyklą, gražų nuolatinį chorą, kuris puikiai per mišias pagieda, turime savo pamaldų. Rodos, miela malonu, kad ne vienas mažmožis. Tas „mažmožis“ kiek atima anergijos visiems, kaip slėgia nuvargintą pabėgėlio dvasią.

Kai kurie komiteto valdybos nariai šurkščiai elgiasi su pabėgėliais. Žmonės tiesiog su ašaromis skundžiasi. Kad, sako, svetimtaučiai taip elgtųsi, nebūtų taip skaudu, o čia—savi žmonės, tokie pat pabėgėliai!... Kiek, sako, reikią išdrebėti už durų, kol gauni leidimą įeiti salen ir atlikti kokį reikalą. Ypač nemandagus tai buvusis 2 mėn. Seinų seminarijoje klierikas Grondzakis, kuris yra komiteto sekretorium. Įgaliotinis viską atidavė į jo rankas, teisindamasis sergas, o tas net inteligentams skaitas moralus.

Įgaliotiniui reikėtų žiūrėti, kad nebūtų daugiaus komitete tokių nesveikų apsišėkimų. Juk dėl to kenčia tukstantys žmonės.

Svečias.

VOLSKAS, Sarat. gub.

Del karo lietuviams teko išsisklaidyti po visus Rusijos miestus ir kaimus. Visur lietuvius patinka vargas. Lietuviai, kurie gyvename Volsko mieste, nė vieno karto dar negirdėjome ir, tur būti negirdėsime gimta kalba dvasios paguodos. Nuo 1915 m. rugsėjo 23 d. lig šio laiko tris kartus buvo atvažiuavęs kunigas iš Saratovo, bet lenkas. Lietuviai negavo atlikti gimta kalba išpažinties nė prieš Velykas. Rodos lietuviai būtų nekatalikai. Lenkams tai patinka.

Lenkų vaikiukams ir mergaitėms atidaryta mokykla, kurioje apie 10 lenkų vaikų mokosi rašyti ir skaityti lenkiškai. Ramūs lietuviai kenčia lig galo savo kančias, turėdami viltį grįžti Lietuvon ir sulaukti laimingesnų laikų.

Vietos komitetas šelpia tik lenkus. Prieš Velykas davinėjo apsiavimus ir drabužius, o lietuviams nedavė nieko, atsakė: tegu duoda Lietuvų Komitetas.

Iš lietuviškų laikraščių gauname „Lietuvių Balsą“, kurį lietuviai dalijasi ir skaito dideliu noru. Gaila, negalime gauti lietuviškų knygelių nusipirkti nei dvasinio nei šiaip jau pasaulinio turinio.

Nuliūdęs Lietuvis.

ORLAS, gegužio 15 d.

Ir čia, po ilgo svyravimo, įvyko antras iš eilės lietuvių vakaras. Tiesa, po ilgo svyravimo, nes inteligentų pajėgų čia neperdaugiausia. Suvaicino 3 veik. komedija: Švarką ir milinę, režisuojant p. Vaitiekūnienei. Kad laikraštiję neužėmus daug vietos, nagrinėjimu kaip, kiekvienas vaidintojas atliko savo rolę, trumpai pasakysiu — suvaicino puikiai. Visi gerai savo roles suprato išėjo į sceną, ypač p. Z. ir p. D., žymūs talentai ir sodiečio psichologijos žinovai. Muzikos mėgėjo p. Marčiukačio vedamas choras, gana gerai išlavintas,

padainavo apie to įvairių tautos dainelių. Šis vakaras pakėlė nevienu lietuviu suvargusią ir nupuolusią sielą, sužadino tautinius jausmus, ypač skambios dainų melodijos—tėvynės meilę ir troškimą grįžti Lietuvon.

Tariame p. Marčiukačiui už jo triūsą su choru, taip pat vaidintojams mėgėjams iš širdies ačiu. Vakaro taisytojų neieškota medžiaginio pelno tik moralinio.

Svetimtaučių rusų ir lenkų neperdaug buvo, bet, buvo matyti ir girdėti visų pasitenkinimas; labai įdomavo dainomis ir tautiniais mūsų žaislais.

Žodžiu, per šį vakarą lietuviai čia viešai pirmą kartą pasirodė, nenužemino savęs prieš svetimtaučius, ypač rusus, kurie sakės ir lenkų vakaruose buvo, bet tokio gero įspūdžio iš ten neišsinešė. Vieno dar orliečiams lietuviams trūksta — tai bažnytinio choro gyvai reikia. Buvo, tiesa, bet vedamas ne specialisto; na, ir giedojo, nuo lenkų betariant, kaip „dvasios ubagai“; kaip mokojo, taip ir giedojo, ir geri jų norai nepeiktini.

Tikimės, kad p. Marčiukaitis, kuris turi muzikos gabumą, ir Dievo garbei pakelti nepagailės savo triūsą, pralavins savo chorą bažnyčios giedojimais, kad lietuviai puikiai giedodami viešai bažnyčioje, neleistų lietuvių garbės žeminti ir bažnyčioje prieš svetimtaučius.

Mokame vakaruose puikiai padainuoti, tik norėkime tos dovanos nors dalelę Dievo garbei paaukoti.

Kablys.

Žinios.

PETRAPILIS.

Karo pramonės komitetų suvažiavimas. Prasidėjo karo pramonės komitetų atstovų suvažiavimas. Pirmininkauja A. J. Konovolas. Į suvažiavimą atvyko penkiolikos apygardų komitetų atstovai. Buvo kalbama apie sunkų komitetų kasos stovį.

Žukovskis pranešė, kad komitetai padarę vyriausybei 26 milijonus ekonomijos, atiduodami užsakymus mažomis kainomis.

Suteikti karo pramonės komitetams metalų ir organizuoti „Prodametos“ Draugijos veikimo kontrolei buvo išrinkta tam tikra komisija.

Vakaro posėdyje buvo svarstomas darbininkų grupės pirmininko pranešimas apie karo pramonės komitetų darbininkų veikimą. Suvažiavimo nutarta pranešti Dūmos pirmininkui ir visų Dūmos frakcijų pirmininkams apie dabartinį darbininkų padėjimą ir apie reikalingumą organizuoti profesijonales darbininkų organizacijas.

Tam tikroje pabėgėlių taryboje. Gegužės 25 d. buvo tam tikros pabėgėlių tarybos posėdis. Pirmininkavo vidaus reikalų ministerio tarybos narys V. G. Kondoidis.

Pasėdyje buvo tariamasi apie įsteigimą centro ir vietos komitetų, kurie duotų pabėgėliams paskolų.

Centro komitetas bus Petrapilyje. Kandidatai komitetan renkami tam tikroje taryboje ir patvirtinami vidaus reikalų ministerio. Gegužės 25 d. posėdyje išrinkti šie kandidatai į centro komitetą: Vilniaus bajorų vadas Masalskis, senatorius Sudeikinas, M. Fedoravas, bar. Šilingas, kn. Svetopolk-Četvertinskis, adv. Slijzbergas, Čakstė ir Tigratovas. Pavaduotojais—prof. Reinas, Val. Tarybos narys Rimskis-Korsakovas, M. Ščepkinas, M. Šeftelis, Radič-Ščerba, Slezevičius, Lesnevskis, Čijabrovos ir Kreibergas.

Vietos komitetai bus šiuose miestuose: Vilniaus ir Kauno gub. pa-

bėgėlių komitetai busią Petrapilyje, Varšavos ir Lomžos gub. Maskvoje, Kališo, Kiečų, Liublino ir Radomo gub.—Kieve, Cholmo gub.—Kazanėje, Gardino gub.—Kalugoje, Vitebsko gub.—Vitebske, Minsko gub.—Minske, Volyniaus gub. Žitomire, Besarabijos gub.—Kišeneve ir Kuršo gub.—Dorpate.

SVETUR.

Juanšikajaus mirtis. Gegužės 24 d. mirė Kinų respublikos prezidentas Juanšikajus. Prezidento pavaduotoju paskirtas vice-prezidentas Lijuan-Chun'ius.

Betman-Holvegas apie taiką. Betman-Holvegas, kalbėdamas reichstage, pirmiausia paminėjo apie taiką. Prieš pusę metų, Vokietija buvo pasirengusi taikintis. Tuo metu visose šalyse vokiečiai turėjo viršų; vienok vokiečių taikos pasiūlymas neturėjo pasisekimo.

Jeigu prancūzai ir anglai, matytadami savo nuostolius, nenorį taikintis, tai vokiečiai turį kariauti lig karo pabaigai.

Vokiečiuose. Reichstage įeštas sumanymas naujos valstybės paskolos 12 milijardų markių.

Birželio 2 d. (n. k.) šaukiami kardinomėn vyrai, gymusieji 1897 metuose.

Pagalba Lenkijai. Vokietija atsisakė duoti galbos Lenkijai. Pateisinti šiam savo pasielgimui ji suvertė visą kaltę, Anglijai, kuri užtęsusi šį dalyką padarė jį neišpildomu.

Vokietija reikalavusi, kad tuo maištu, kuris busias vežamas lenkų ramiams gyventojams, būtų maitinama ir vokiečių tos šalies kariuomenė ir nesutikusi atsakyti už maistą šalių, užimtųjų Austrijos ir Bulgarijos; todėl lenkų ramūs gyventojai negalį gauti pagalbos, skiriamos jiems iš Amerikos.

Vokečių prekyba po karo. Reichstago atstovas Gotcheinas, kalbėdamas apie biudžetą, pasakė kečius žodžius ir apie vokiečių prekybą po karo. Jo nuomane, Vokiečiai busią užversti visokiais kitų šalių užsakymais. Anglai negalėsia boikotuoti Vokečių, jeigu ir jie norėtų, nes Anglija negalėsianti patenkinti reikalavimų ir savo pramonės, ypač geležies dirbimo. Vokiečiuose esą daugiau geležies, kaip kartu Angluose, Prancūzuose ir Rusuose. Amerika gi negalėsianti pagelbėti Anglams, nes Jungtinių Valsčių geležies kasyklos esančios toli nuo jūrų. Apskritai Gotcheino nuomone, Amerikos konkurencijos Vokiečiai nesibaida. Nors per šį karą Jungtiniai Valsčiai daugiausia laimėję prekyboje, bet pasaulio rinkų jie nepaėmė į savo rankas. Juose išsiplatinusi tikrai karo pramonė, o taikos prekių reikalavimas ne tik nepadidėjęs, bet sumažėjęs. Pasaulis išalkęs prekių, reikalingų taikos laiku, todėl po karo jų reikalausias kuodaugiausia. Reikalavimus patenkinti, Gotcheino žodžiais, turinti rengtis vokiečių pramonė.

Lordo Kitčenerio mirtis. Lordas Kitčeneris su savo štabu šarvuotame greitlaivyje „Hampshire“ važiavo į Rusus. Netol Šotlandijos laivas nuskendo, ar užplaukęs ant minos, ar vokiečių nardomosios laivės nuskandintas.

Anglija neteko žymaus karo viršininko, organizatoriaus ir politikos veikėjo. Skaudus smūgis ne tik Anglijai, bet ir sąjungininkams valstybėms, nes josios gerai žino, ką yra padaręs Kitčeneris Anglų karo pajėgų sustiprinimui ir organizacijai, kad nugalėjus Vokiečius. Beveik vi-

sas jo gyvenimas buvo pavestas karo reikalams.

Prasidėjus kurui, rugpiutyje 1914 metų jis buvo paskirtas kariuomenės ministru. Jisai sugebėjo organizuoti didelę savanorių armiją (savanorius vadindavo šalyje Kitčenerio kareiviais). Jisai buvo priešininkas privalomojo tarnavimo kariuomenėje, bet įsitikinęs, kad jis reikalingas, pats gynė priimtąjį billį.

IVARIOS.

Kazanėje gegužė 19 d. tiek prsnigo, kad tramvajai nustojo vaikščioję. Sniegas sugadinęs daug jaunų medelių.

Nižn. Novgorode taip pat labai snigo ir oras buvo atšalęs.

Lietuviai belaisviai. Šiomis dianomis į Pskovą atvežę balaisvių lietuvių paimtų Dvinsko apylinkėse vokiečių apkasuose. Belaisviai pasakoje, kad juos vokiečiai varu privarę kasti apkasų ir sustiprinimų; juos paėmė iš Vilniaus balandžio pabaigoje; be mažko visi Vilniaus miesto gyventojai vyrai esą paimti į darbus. Daug jaunų vyrų esą išsiųsta į Bielostoką ir į Vokietiją. Vilniuje balikę labai mažai nekaro žmonių. Daugumą visuomenės į staigų namų vokiečiai pavertę ligoninėmis, kaip šit Bristolio viešnamį, bojarų klubą. Bajorų klubo vasaros namuose už Vileikos upelio esąs vokiečių aficerių klubas „Viktorijos“ fabrika esanti atnaujinta ir joje įtaisytos karo daiktų dirbtuvės. Vilniaus gelžkelio stotis tik didumą pataisyta, paramstyta. Pažemių urvai tebesą užgruivę.

KARAS.

Rusų šalyje. Gegužės 22 d. prasidėjo smarkių mušių toje fronto dalyje, kame yra gener. Brusilovo kariuomenė t. y. tarp Pripetės upės ir Rumunų sienos. Per tris dienas rusai paėmė 40.000 belaisvių kareivių, 900 aficerių, 77 armatos, 134 kulkosvaidžius, 49 bombosvaidžius; be to atimta prožektorių, telefonų, virtuvių, daug ginklų ir šovinių. Tokia daugybė belaisvių ir atimtoji medžiaga liudija mušių didumą. Volinėje, Galicijoje ir Bukovinoje. Šiuo netikėtu puolimu rusams pavyko praplėsti austrų frontą keliose vietose.

Rusų kariuomenė, palaikoma artilerijos, prasilaužė per austrų stiprumas ir vielų tvoras.

Plečiantis mušiams pietų vakarų šone, šiaurės vakarų šone kol kas ramu.

Kaukazo šone Erzindžano linkui rusų artilerija sulaukė dideles priešininko pajėgas.

Bagdado linkui, Chamenkino apylinkėje, rusai po mušio paėmė smarkiai sustiprintų turkų apkasų; raitininkai, užpuolę turkų apkasus, iškaipo kelius priešininkų batalijonus.

Prancūzų šalyje į šiaurę nuo Verdeno per visą dieną nebuvo pėstininkų mušių; vienok artilerija šaudė didžiausiu įnirtimu tarp Vo forto ir Danlo'o.

Į vakarus nuo Suasono, netol nuo Fontenu'o's du vokiečių žvalgų būrių bandė pereiti per Eno upę, bet buvo sušaudyti. Prancūzų artilerija suardė kelius žiurimuosius punktus netol Nuvrono.

Argonuose suprogdinti trys kalniukai.

Kairiajame Maaso upės kranto buvo artilerijos šaudymų ties „304“ augštuma ir Koreto giria.

Dešiniajame Maaso upės krante vokiečiai puolė Vo fortą, bet šis puolimas buvo atmuštas kulkosvaidžiais. Priešininkas traukdamasis paliko daug užmuštų. Vokiečių artilerija nenustodama šaudė Vo fortą ir greta esan-

čią apylinkę; prancūzų artilerija energingai atsakinėja.

Vogezuose vokiečiai smarkiai bombarduoja pirmas prancūzų linijas pas Gartmansveileirkopfa.

Gegužės mėnesyje prancūzų šalyje pašauta 58 vokiečių aeroplanai. Prancūzai pašovė 41 aeroplaną, anglai—17.

Anglų šone į rytus nuo Ipro buvo didelis mušis.

Priešininkas vidudienyje pradėjo smarkiai bombarduoti apie Choochę ir Iprą ir susprogdino kelias minas. po sprogimo priešininkas, puolęs apkasus, išilaužė į priešakines tranšejas. Į šiaurę nuo Choochės priešininkai neturėjo pasisekimo. Į šiaurę nuo Roklankuro anglai susprogdino miną ir apardė priešininko minų aerolijas. Praėjusią naktį nedidelį anglų būriai išilaužė į priešininkų apkasus ir padarę nuostolių, sugrįžo paėmę belaisvius.

Belgų šone į rytus nuo Pervizo ir Ramskapelės buvo artilerijos šaudymų.

Italų šalyje į gegužės 24 d. naktį Adidžės slėnyje priešininkas norėjo netikėtai užpulti italus, bet niekur nepasisekė.

Netol nuo Konicunjės priešininkas, smarkiai šaudęs artilerija, pradėjo slinkti prie italų apkasų, bet, patekęs į artilerijos ugnį, netvarkoje atitraukė į savo apkasus.

Išilgai fronto tarp Pocinos ir Astikos į gegužės 24 d. priešininkas didelėmis pėstininkų pajėgomis puolė italus tarp Monte-Džovės ir Monte-Brazomo. Italų artilerija sutrugdė puolimą ir padarė priešininkui daug nuostolių.

Tą pat naktį vykusiu anėpuoliu italai pasislinko priešakinį vakarus nuo Mote-Cendžo kalno.

Avijago lėkštakalnyje priešininkas smarkiai šaudė artilerija į kulkosvaidžiais italų apkasus, o dieną kelius kartus juos puolė ir norėjo paimti, bet buvo atmuštas.

Viršutinėje Kordevoleje išvaikyta priešininkų kolona.

Pusterijos slėnyje italai bombardavo didžiosiomis armotomis Toblach ir Ipicheno gelžkelių stotis.

Balkanoose. Kairiajame Vardaro upės krante pas Kilindirą ir Porojū abiejų pusių šaudomasi.

Rumunų „Adverul'is“ gavęs telegramą, kad Burgaso linkui buvę girdėti armotų šaudymai. Spėjama, kad rusų laivynas bombardavęs Burgasą, nes jame buvę taisomos nardomosios laivės, kurias atvežusi Vokietija.

Paskutinės žinios.

Rusų šalyje. Gegužės 24 d. rusų kariuomenė, slinkdama priešakin, paėmė Lucko apylinkę ir patį miestą. Daugelyje vietų rusų kariuomenė, perėjusi per Stirės ir Ikvos upes, slenka priešakin.

Galicijoje prie Žemutinės Stripos rusai paėmė priešininko stiprumas ir priėjo visai prie Stripos upės.

Be virš minėtų paimtųjų belaisrų, paimta dar nelaisvėn 58 aficeriai ir apie 11.000 kareivių, atimta armotų, kulkosvaidžių, šovinių.

Per šiuos mušius nuo gegužės 22—25 d. rusai skaito pilnai praplėstu austrų sustiprintą frontą Volinėje ir Galicijoje.

Dauguvos upės srityje ir į pietus nuo Dvinsko daugelyje vietų smarkiai šaudomasi.

Į pietus nuo Smurgainių buvo atmušti vokiečių puolimai.

Padėka.

Šiuo pranešu Amerikos visuomenei, kad „Lietuvių Globa mūsų broliams belaisviams iš Prūsų Lietuvos šelpiti“ yra gavusi 2000 rb. aukų iš L. Gelbėjimo ir Autonomijos Fondų, ir 300 rb. iš Baltimoriečių per g. Petrą Leoną ir taria iš širdies padėkos žodį už taip gausias aukas.

Valdyba.

Petrp. Liet. Draug. pranešimas.

Kas iš gyvenančių Petrapilio mieste lietuvių pabėgėlių norėtų gauti dykai, neturėdamas kuo užsimokėti, vieną kurį lietuvių laikraštį, turi pats ateiti į Petrapilio Lietuvių Draugijos Komiteto kanceliariją (Lermontovskij pr. Nr. n. 50, but. 28) ir atsinešti su savim žaliąją pabėgėlių knygutę.

Petrapilio Lietuvių Draugijos Komitetas

Aukos.

Gomelis *), Mogil. gub.

Gomelio lietuviai, išskaitę „Lietuvių Balse“ pranešimą, kad prie Lietuvių Draugijos Centralinio Komiteto nukent. del karo šelpiti susidarė sekcija, kuri renka aukas lietuviams belaisviams Kalėdų šventėms dovanų patiekti, sudėjo tam tikslui aukų. Aukoją šie žmonės. J. Jankus 1 r., J. Žosenas 1 r., P. Klimka 1 r., A. Stulpis 50 k., A. Narmontas 1 r., K. Sipkus 1 r., J. Apuokas 50 k., K. Stypinas 1 r., J. Lapinskis 50 k., J. Jokūbauskis 50 k., V. Žilinskis 50 k., V. Bandžiulis 30 k., J. Mėlinis 20 k., P. Kavaliauskis 1 r., J. Rasiulis 40 k., P. Daugelavičius 50 k., K. Gabrėnas 50 k., R. Gricius 50 k., S. Sekleckis 20 k., A. Nevadničionis 20 k., K. Levandauskis 1 r., M. Veikutis r., J. Gasperavičius 50 k., J. Jakaitis 1 r., A. Sleževičius 70 k., A. Lapacinskis 50 k., A. Zmajauskis 4 r. (2 belaisviams ir 2 r. pabėgėliams), A. Aksenavičius 50 k., A. Gedeiko 35 k., S. Jasulaitis 1 r., S. Zauka 30 k., Janulis 20 k. ir Myk. Veikutis savo dviem broliams po 10 rub. Viso labo 43 r. 35 k.,

Pet. Klimka.

Redakcijos atsakai.

Al. Ardickui. Knygų, kurias mes paminėjome „Liet. Balso“ № 31, gavome tik po vieną ekzemplierių paminėti. Daugiau mes neturime ir išsiųsti negalime.

M. iš Nižnio Novgorodo. Tamstos straipsnelį gavome; tuojau nedėjome. Pasiteiravę sužinojome, kad tikrai nėra taip bloga, kaip Tamstos rašyta. Komitete galėjo atsitiikti, kad „ponelis“ kalbėjo ne lietuviškai arba daryta kalba, bet tai galėjo būti tik atsitiktinai, o ne nuolatinis apsišėskimas. Mes žinome, kad tas „ponelis“ yra tikras lietuvis. Taip pat ir su prieglaudų vedėjomis. Todėl Tamstos straipsnio nedėsime.

J. Januševičiui. Tamstų rašytą laišką Redakcijai atidavėme Centro Komitetui. Mes iš savo pusės galime tik tiek pasakyti, kad igaliojiniai dalina pašalpas po tiek, kiek jie gauna lėšų ir kiek jiems paskiria Cent. Komitetas.

*) Centro Komit. šias aukas jau senai gavo Tik del kai kurių priežasčių jos labai suvėluota paskelbti R e d.

Redaktorius L. Noreika.

Leidėjas Martynas Yčas.

Lietuvių Draugijos d. k. n. š.
CENTRO KOMITETUI TUOJAUS REIKALINGI DARBININKAI
prie buhalterijos.

Prašom kreipties: Petrograd, Baskov per. № 29, b. 10.

1074—3

Studentai technikai

ir šiaip jau technikai lietuviai gali gauti gerai mokamo darbo prie Lietuvos Centr. Komiteto Technikų sekcijos.

Kreipties: ПЕТРОГРАДЪ, Басковъ пер. 32, кв. 6.

Technikos Biurui. 1043—3

Valerijos Laurinaitės (Kazirmiero Dukters) iš Mažeikių, Kauno gub. ieško V. Bičiūnas. Prašau žinančių pranešti.

Петроградъ, Центральный Литовский Комитетъ, Басковъ пер. № 29 кв. 10. 1046—1

Dar galima nusipirkti

Petrapilyje išleistas moksleivių raštų rinkinys

„AUŠRINĖS KELIAIS“.

„AUŠRINĖS KELIUOSE“ išspausdinta jau visiems žinomų dainių eilė:

Ad. Juodojo, Barito Kauno, St. Naginskio, A. Iešmantos ir k.

Be eilų, yra P. Klimo, A. Suginto, J. Sepečio ir kitų straipsnių, gildančių opiausius dabarties klausimus.

Kaina be siuntimo 75 kap.

Kreipties: Петроградъ, Подольская 15. „Naujosios Lietuvos“ Redakcijai. 1044—1

Farmaceutai ir drogistai,

gyvenusieji ir žadantieji vėl apsigyventi LIETUVOJE po karo, kreipkitės šiuo reikalu:

Гердвились, Покровский пер. д. 10, гор. ВОРОНЕЖЪ. 446—2

Visur reikalaukite.

lietuvių dailininkų atvirukų.

Išėjo nauja (№№ 4—7) serija.

Kaina 8 k. egz.

Reikalingi platintojai.

Petrograd, Baskov per. 29—12, Kl. Skabeikai. 1041—1

JUOZAS VALAITIS iš Pusdešrių prašo atsilipti Juozo Sniečkaus iš Juodžių ir Juozo Sniečkaus, mok. III kl. Vilkaviškio gimn. Игумень, Мин. г., Муравьевская 66. 980—1

KAZIMIERA STONAITĖ Šiaulių m. ieško brolio Roko, sesers Elžbietos, motinos Apolonijos ir pusbr. Karčiausko. Ярославль, Шавельское по воинск. пов. присут. 981—3

Siuvėjas MOTIEJUS ŠLIAUŽYS Suv. g., Punsko par., prašo giminių ir pažįstamų atsilipti. Ярославль, Романовская 44, Литовский Комитетъ. 982—3

ANTANAS GERULIS Palevenės par., Bajoriškių sod., ieškau motinos ir pažįstamų. Петроградъ Каменный ост. 2 Бер. Аллея 47. 1

LEOKADIJA OBOLEVIČ. ieško dukters Antoninos Zarasų ap., Kauno gub. Двинскъ, Шоссейная, д. Молля 37, Литовск. Комит. 988—3

JUOZAS UOGINTAS iš Išdagų kaimo, Sintautų parap., prašo giminių ir pažįstamų atsilipti: поч. ст. Вѣтка, Могил. губ. III. Лифшицъ для Юсифа Огинтаса. 1045—2

KAZYS RAUBA Verbauskos vien., Anykščių val., Vilkmer. ap., ieško tėvų, seserų ir pažįstamų. 131 тылов. эвакуационный пункт. санитарный поѣздъ. Лит. Т. 918—1

KAREIVIAI Juozas Vilimas, Juozas Stirbis, Vincas Ruškis Kauno gub. Raseinių ap., Veviržėnų par., ir Petras Šiaulys to paties apskr., Švieksnos par., prašom atsilipti giminių, draugų ir pažįstamų. Витебскъ, Виленская Караульная команда. 989—1

JURGIS MICKŪNAS Kauno gub., ir ap., Seredžiaus val., Pavambalių vien., ieško sūnaus Jono ir pažįstamų. Оренбургъ, Р. К. Костель (Барак. 5) 967—2

KRASAUSKAS PRANAS iš Panevėžio miesto, Kauno gub., ieškau motinos Petronėlės ir sesers Ievos. Станція Косторное Воронежской губ., Землянского уѣзда, Косторной волости, Вероникъ Мисюнасъ, для Красовскаго 1051—1

BENEDIKTAS VAIVADA Kauno gub., Raseinių pav., Mankūnų val., noriu susirašinėti su gimine ir pažįstamais. Екатеринославъ, Николаевский пр. № 20 Литов. Комит. 983—1

ZOSĖ BARTAŠAITĖ Kuršėnų m., Kauno gub., ieško motinėls Apolonijos 59 m., sesers Stanislovos Stankūnienės ir brolio Liudviko Bartašiaus. Петроградъ, Набережная Пряжки, домъ 50 кв. 4. 935—1

PRANAS TRIJAKAUSKAS, Berdauckių kaimo, Vilkaviškio par., Suv. g., dabar gyvena Nargeno saloj. Остр. Наргень, раб. участ. № 19. 977—1

PETRAS VALUTIS Potokšlių kaim., Sartininkų val., Raseinių ap., prašo giminių ir pažįstamų atsilipti adresu: дѣйств. арм., 1 парк, 28-й парк. артил. бригады. 987—1

KAREIVIS JONAS JASINSKIS, iš Kauno gub., Panevėžio aps., Kiučių kaimo ieškau motinos, brolių, giminių ir pažįstamų. Atsilipti: Москва, Большая Царицинская ул. 2 выздоравливающихъ команда 4 рота, 3 взводъ, Ивану Ясинскому. 1035—2

URŠULĖ NAVIKEVIČIENĖ ieško vyro Juozo, sūnaus Juozo ir dukterų Onos ir Marės iš Paverksnio, Klebiškio val. По Образцово, Московской губ., по Яросл. ж. д. дер., Мальцево. 990—2

Ieškau brolio Antano Golubecko ir sesers Onos Golubeckaitės Kamalių miest., Zarasų ap., Kauno gub. Adr.: Dominykas Golubeckas, Tula, Tatjano vorak. Petrovskaja gatv. 991—3

Kareivis BALTRUS BARAUSKAS Kauno gub., Panevėžio ap., Vabalninko miest., ieško tėvų, brolio ir giminių. Бѣлоостровъ, Фин. ж. д. Лазаретъ Раяюки. 975—2

KAREIVIS JULIJUS BUTKUS Kelmės val., Raseinių ap., Grimždžių kaim., ieškau Antano Sidoraičio, giminių ir pažįstamų. Витебскъ, Караульная команда I рота. 968—1

ELŽBIETA ZOLAITE Kuršėnų par. iš Mintaujos gyvena Odesoje Lietuvos komitete.

MARIJONA VOJEVODAITĖ? Saločių par. iš Mintaujos ieško Kazimiero Skinderio ir Adelės Majauskienės. Gyvena Odesoj, lietuvių komitete. 969—1

ANTANAS SKERIS Kudaikių kaimo ieškau tėvelių Simano ir Anastazijos ir brolienės Emilijos Skerienės. Царицынъ, Саратов. губ. Русс. Общ. артил. зав., оборуд. отд. 970—1

JUOZAS BALČIUNAS Pumpučių k., Šiaulių par., ieškau tėvo Liudviko, motinos Elžbietos, brolių Petro, Jono, Pranciškaus, Jurgio, Liudviko ir sesers Apolonijos. Почт. Зуя, Тавричск. губ. 971—2

JONAS FARTUŠKEVIČIUS. Panevėžio ap., Biržų val., ieško brolių Kastanto, Jokūbo ir Martyno. Екатеринбургъ, Уѣз. Зем. упр., им. Малунки. 972—1

JONAS SIPAVIČIUS iš Baisogalos ieškau giminių ir pažįstamų. Симферополь, Салгирная № 4. 973—3

MYKOLAS VALIKONIS Radviliškio miest., Šiaulių ap. ieškau giminių ir pažįstamų radviliškiečių ir ramygalečių. Г. Козловъ, Соборная № 20. Тамб. губ. 974—1

LEONARDAS DAUKŠA ieško lygumiečių. Луганскъ, Екат. Губ., опытное поле, письмовод. лазарета. 992—1

PETRAS GONČAUSKAS Panevėžio ap., Mickemės sodž., ieškau giminių ir pažįstamų. Atsilipti: Дѣйств. армія, 20-й этапный бат., 2 рота. Петру Гончевскому. 993—2

PRANAS DRIČKA Kovarsko miest., Ukmengės ap., Kauno gub., ieškau motinos Kazimieros, Švogriaus Benedikto Šileikos, dėdės Antano Gutauskio ir šiaip jau pažįstamų. Юзовка, Екат. губ. Заводъ Н. Р. О., Вѣсовой Отдѣлъ. 994—1

KAREIVIS JONAS DANIS Raseinių ap., Tauragės par., Kaziškės sod., ieškau žmonos Onos ir vaikų: Veronikos, Anelės, Onos ir Juozo. Минскъ, питат. пунктъ при 8-мъ Головномъ Эвакуац. пунктѣ. 995—2

ANTANAS KAVALIAUSKAS, buvęs Raudondvario lekajus, ieško giminių ir pažįstamų. Раково, Мин. губ. Органисту, пер. Ковалев. 996—3

Kareiviai

Juozas Mekas Čivonių sodž., Pranas Jurkšas Ruzgų sodž., Kazimieras Lukošius Purniūnų sodž., visi Ukmengės ap., ieškom tėvų, giminių ir pažįstamų. Витебскъ, полев. эт. воен. хлѣбоп. № 2 Д. В. окр., 3 рот. 1013—2

ANDRIUS ZAJANKAUČKAS ieško žento Stasio Gurdzino, Alytaus m. Самара, уг. Торговой и Сѣнной, уѣзж. 12. 2014—1

Kareivis ANTANAS ŽITIKIS ieškau giminių ir pažįstamų Vilniaus gub., Švenč. ap. Laban. p., Ažubalio sod. Дѣйств. арм. 131 полев. воен. хлѣбопек. Антону Житикису. 1015—1

EDVARDAS DOCKEVIČIUS Raseinių miest., ieškau giminių ir pažįstamų. Полтава, Петровская ул. М. Скрытышъ. Э. Дацкевичъ. 1016—2

MOKYTOJAS JONAS EIDUKAS ieško motinos Uršulės ir brolio Jurgio Gudiškių kaim., Marijampolės ap., Suv. gub. Бобруйскъ, Литовский Комитетъ. 1025—6

Petras Veblauskas Laborų k., Linkuvos par., Panevėžio ap., Kauno g. ieškau brolio Aleksandro. Полоцкъ, Азаровская ул. 56. 1026—5

Kareivių Jono Kalvaičio ir Juozo Gutaveckio ieško JURGIS GRAŽULIS Šilsvadžių kaim., Pajevonių gm. Vilkav. ap. Полоцкъ, Азаровская 56. 1027—5

ALBINAS PETRAUSKAS ieškau giminių ir pažįstamų, Juknaičių sod., Škaudvilės val. Telšių ap. Дѣй. арм. 6-й Сибир. Мортирн., артиллер. дивизионъ, 1-я батарея. 1028—1

ANTANAS MEREČINSKAS Antazavės par., ieško saviškių. Усть-Двинская Крѣп., 23 рота. А. Меречинскому. 997—1

Benediktas GASIŪNAS ir Enrikas URBANAVIČIUS prašo pažįstamų pranešti jų tėvams, likusiems Kauno gub., Mažūninkų dvare, Ganpravos dvare ir Reibuose, Kelmės pačtas) jog jie gyvena su savo šeimynomis Jaroslavyje, Dvorenskaja gatv. № 21, b. 5, yra sveiki ir prašo pranešti apie sveikatą jų giminių. Amerikos lietuvių laikraščių prašome atspausduinti. 998—1

PRANCIŠKA STANKUTĖ Galvyčių dv., Šiaulių ap., Kauno gub., ieško motinos Elenos, tėvo Izidoriaus ir brolio Antano. Москва, Марьяна роцца, Шереметьевская ул. 26. 999—2

AGNIEŠKA TAMULAITĖ Gailių sod., Kelmės val. Kauno gub., ieškau tėvo Pranciškaus, seserų Onos ir Anelės, giminių ir pažįstamų. STNISLAVA KAZLAUSKAITĖ Gaurilių sod., Kelmės val., Kauno gub., ieškau tėvų, Topilės ir Onos, brolio Juozo (kareivio), giminių ir pažįstamų. Новгородъ, Газонъ № 11. 1017—2

ONA NARUTAITĖ Gaurilių sod., Karmės val., Kauno g., ieškau tėvų Ignoto ir Onos, brolio Pranciškaus ir giminių. Новгородъ. Ляющая д. Кобылинской. 1018—2

JONAS ŠABLINSKAS Obelių par., Papilių sod., ieškau žmonos ir dukters Onų. Žinančių prašau pranešti. Петроградъ, Зан. заст. Муравьевский 24, кв. 8. 1019—2

PETRAS STANKŪNAS iš Smilgių sod., Pumpėnų parap. Panevėžio apskr., ieškau giminių ir pažįstamų. Adresas: Petrograd Pskovskaja ul., Nr. 19—21, kv. 37. 206—718—2

Ieškau brolio Jono ir Pažįstamų. Atsilipti! Adresas: Дѣйств. арм. II-ая почт. пол. конт. 6-й сап. бат., телеграфная рота. I. Д. Миколунасу. 1020—1

JONAS GRIŠKĖNAS Oniškių par., Zarasų ap., ieško giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Выборг. Стор. Арсенальная ул. 9, кв. 4. 1021—1

Jeva MAGDUŠAUSKAITĖ iš Vilkaviškio, Suv. g., ieškau tėvų Janulaičių ir giminių. Москва, Милотинский пер. д. 15, кв. 17. 1022—2

ANTANAS MATULIONIS Duokiškio miest., Zarasų ap., Kauno g., noriu susirašinėti su gimine ir pažįstamais duokiškiais ir duokiškietėmis. Воронежъ, Большая Дѣвиченская 28. 1023—3

Kareivis JUOZAS MISIUS Abromiškių sod., Anykščių val., ieškau žmonos su 5 vaikų. Гомель, 245 запасн. полев. госпиталь. 1024—4